

Reunions sectorials
de la Carta del Paisatge del Lluçanès
SECTOR PRIMARI

Acta de la reunió

1 de desembre de 2015. Santa Creu de Jutglar

IMPULSA

DINAMITZA

1. Context i objectius de la reunió

La Carta del Paisatge del Lluçanès és un instrument viu i en constant desenvolupament. Després d'una primera fase de participació que va conduir a l'aprovació dels Principis fonamentals de la Carta del Paisatge del Lluçanès, durant els mesos de novembre i desembre de 2015 el Consorci del Lluçanès ha impulsat una segona fase de participació amb l'objectiu de proposar accions i projectes concrets en la línia dels principis fonamentals. Aquesta segona fase ha de permetre que les persones i entitats del Lluçanès reforcin el seu vincle amb el paisatge de la comarca, en base a les seves possibilitats i en coordinació amb altres agents implicats.

Per a tal fi, es van organitzar **quatre reunions sectorials**, dirigides al sector social i educatiu, al sector econòmic i serveis, al sector primari i a les administracions. Els objectius de les reunions van ser els següents:

- Presentar els treballs de la Carta del Paisatge efectuats fins al moment.
- Identificar iniciatives de millora del paisatge que tinguin lloc en l'actualitat.
- Recollir propostes per incorporar al programa d'actuacions de la Carta del Paisatge.

2. Estructura i desenvolupament de la reunió

A la reunió, convocada per al sector primari, hi van assistir **7 persones** de perfils i àmbits d'activitat força diversos. A l'annex d'aquesta acta trobareu la llista d'assistents a la reunió.

La reunió va començar amb la presentació dels objectius i el funcionament de la reunió. Després, els dinamitzadors van presentar algunes iniciatives, tant locals com d'altres indrets, per inspirar la proposta d'actuacions per part dels assistents, a més de permetre repassar iniciatives de millora del paisatge, en aquest cas relacionades amb el sector primari, que ja tenen lloc al territori.

Seguidament, es van executar les dues activitats pensades per a la reunió:

- **Pluja d'idees d'actuacions per a la Carta del Paisatge.** Els assistents a la reunió proposaven en veu alta idees d'actuacions que es podrien emmarcar en la Carta del Paisatge. A partir de totes les idees, els participants les van prioritzar.
- **Activitat en grups: disseny de les actuacions.** Es formaven grups segons l'afinitat dels membres del grup amb les idees prioritzades. En la reunió del sector primari es van formar tres grups, ja que es van prioritzar tres idees.

Imatge 1. Moment de treball en grups per dissenyar actuacions per posar en pràctica els principis fonamentals de la Carta del Paisatge.

3. Resultats de la reunió

3.1. Iniciatives per la millora del paisatge a destacar

A continuació es llisten els projectes i iniciatives de millora del paisatge relacionats amb el sector primari que es van mostrar com a exemple a l'inici de la sessió, i aquells que els assistents van destacar per incloure al llistat d'actuacions que ja tenen lloc al Lluçanès:

Iniciatives presentades:

- **Acord de custòdia a la finca de la Font, Lluçà.** Acord entre el propietari de la finca i el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (Museu del Ter) per a la conservació i millora de les zones humides de la finca, on hi destaca el pantà de Garet, i l'activitat agrària i ramadera ecològica.
- **Font de les coves, Lluçà.** La Font de les Coves és un punt de trobada emblemàtic de la comarca. El 2010 la Generalitat va millorar l'accés des de la carretera i les escales i les tanques de fusta. Els Ajuntaments de Lluçà i Prats de Lluçanès hi mantenen un acord amb la propietat de l'espai, per al seu manteniment i neteja.
- **Bosc de pastura.** Acords voluntaris entre propietaris de boscos i ramaders perquè les seves vaques o ovelles pasturin per aquests boscos sense haver de pagar res. Fins ara s'han assolit 6 acords, que abasten unes 300 ha situades a Oristà, Olost i Alpens, Sant Bartomeu del Grau i Perafita i s'està treballant en la incorporació de 2 finques més situades a Sobremunt.
- **Projecte pa de forment.** El pa de forment està elaborat amb una varietat antiga de blat dur que es conrea principalment al Lluçanès. Aquest projecte s'ha dut a terme amb la col·laboració i suport de la Generalitat de Catalunya, Flequers artesans de les comarques gironines, Fundació CEDRICAT, GQS- Rita Casals, Gremi de Flequers de la província de Barcelona, IRTA Mas Badia, PROEGA, Triticatum, UVic, Xarxa de Productes de la Terra- Diputació de Barcelona.

També es va presentar un projecte de fora del Lluçanès:

- **Custòdia agrària: un paisatge que alimenta** (Alt Empordà i Menorca). Acords voluntaris en el marc dels quals les entitats assessoren els propietaris en la gestió dels elements naturals de les seves finques i promocionen els productes de les seves finques.

Iniciatives destacades pels assistents:

- Projecte d'apadrinament de fonts per part de les escoles, a través de Lluçanès Viu.
- Acord entre el propietari i l'Ajuntament per recuperar i fer visitable el jaciment de Puigciutat.
- Centre Camadoca.
- Associació de productors del Lluçanès.
- Producció de fusta local per part de la serradora de Prats.
- Associació de propietaris forestals (projectes de millora dels boscos).

Fora del Lluçanès:

- Projectes de custòdia entre l'associació de naturalistes d'Osona i propietaris per dur a terme assessoraments, etc.
- Projecte de la Fundació Alicia, portes obertes "Benvingut a pagès"

3.2. Idees de noves actuacions per incorporar en el programa de la Carta

A continuació es recullen les propostes d'actuacions que es van formular durant la primera part de la reunió:

- Generació d'acords entre propietaris i associacions per posar abeuradors pels ramats, evitant així malmetre les bases.
- Promoció de la creació d'hortos i la recuperació de bones pràctiques, com per exemple a Olost.
- Facilitació de la producció local:
 - Reduir la burocràcia per elaborar productes a les explotacions.
 - Potenciar els productes agroalimentaris innovadors.
 - Facilitar la distribució del producte local.
 - Possibilitar la instal·lació d'un escorxador mòbil (pensat pel xai del Lluçanès i la seva denominació.)
 - Instal·lar un escorxador de proximitat.
 - Crear un obrador comú.
- Crear, desenvolupar i posar en valor la marca Lluçanès.
- Promoure la realització periòdica de controls de qualitat ambiental (entre ells anàlisis de sòls).
- Donar reconeixement, suport a la continuïtat i difusió i comunicació als projectes ja existents.

Imatge 2. Pluja d'idees de noves actuacions per incorporar en el programa de la Carta.

3.2. Actuacions elaborades a partir del treball en grup

A continuació es presenten les actuacions proposades pels tres grups.

NOM DE L'ACTUACIÓ:	Equipaments de proximitat per a la producció local extensiva
<i>Membres del grup:</i>	<i>Joan Casacuberta, Miquel Rovira, Glòria Borralleras</i>
AGENTS IMPLICATS:	<p>Agents impulsors:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagesia • Ramaders • Carnissers <p>Suport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administració (permisos, etc.) <p>Gestió del projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cooperativa que gestioni l'escorxador i l'obrador
BENEFICIARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Pagesia, ramaderia (venda directa) • Botiguers (oferta de productes de proximitat)
ACTIVITATS I ACCIONS CLAU:	<p>Habilitar dos equipaments per afavorir la producció local extensiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escorxador mòbil: Un camió equipat per poder fer funcions d'escorxador mòbil, acotat al xai i vedella (no porcí). • Obrador fix: pensat per a elaboradors i productors de productes càrnics i de làctics (hauria de poder servir per a les dues funcions). <p>Per a ambdues iniciatives, caldria complir amb la normativa sanitària existent, i desenvolupar un pla pilot per comprovar el bon funcionament dels equipaments i del projecte en general. També caldria aclarir què se'n podria fer dels residus resultants de l'escorxador (hauria d'haver un escorxador de referència).</p>
RECURSOS NECESSARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Econòmics: per posar en marxa l'escorxador, equipar un camió... • Humans: veterinari per a l'escorxador, xofer de l'escorxador mòbil.
TEMPORALITZACIÓ:	<p>A partir que es pugui posar en marxa el pla pilot.</p> <p>Existeix un pla pilot demanat a Prats de Lluçanès per endegar un escorxador mòbil.</p>
RESULTATS ESPERATS:	<p>Augmentar la rendibilitat econòmica de les explotacions agràries i les activitats artesanals del Lluçanès.</p> <p>Menys burocràcia per elaborar productes a les explotacions del Lluçanès.</p> <p>Potenciar els productes agroalimentaris i ramaders de la denominació Lluçanès, facilitar-ne la seva distribució.</p>

NOM DE L'ACTUACIÓ:	Abeuradors per a ramaderia extensiva i responsable amb el territori
<i>Membres del grup:</i>	<i>Enric Font, Sergi Caballero</i>
AGENTS IMPLICATS:	<ul style="list-style-type: none"> • Administració • Ajuntaments i Consorci del Lluçanès • Propietaris i ramaders • Xarxa de Custòdia del Territori, Grup de Naturalistes d'Osona, Centre de natura de Camadoca • Agència Catalana de l'Aigua
BENEFICIARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Ramaders • Bestiar • Medis aquàtics (fauna i flora) • Turisme • Persones (ús lúdic de les rieres: bany, etc.).
ACTIVITATS I ACCIONS CLAU:	<p>Crear punts d'aigua prop de les rieres per no malmetre les basses ni les ribes de les rieres, amb l'acord des propietaris de les finques i amb el suport de les associacions del territori.</p> <p>Es podrien dur a terme les següents actuacions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anàlisi d'explotacions ramaderes i el seu impacte en rieres, regs (en primer terme) i en basses (en segon terme). 2. Consulta jurídica sobre l'ús de l'aigua de les rieres (cal tenir en compte que obtenir permisos per fer una captació d'aigua superficial és força complicat). 3. Consulta i acords amb els propietaris 4. Instal·lació d'abeuradors amb "tancament" de les zones a protegir. 5. Creació d'un inventari i un arxiu fotogràfic de les millores en els espais amb el pas del temps.
RECURSOS NECESSARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos econòmics: per fer els abeuradors • Recursos humans: per fer sensibilització, xerrades...
TEMPORALITZACIÓ:	En un any es podria fer.
RESULTATS ESPERATS:	<p>Recuperació i manteniment del paisatge i rieres.</p> <p>Es pot fer un seguiment de la qualitat de les rieres a partir de bioindicadors com els que utilitza el Projecte Rius, o bé l'estudi d'odonats, així com l'inventari de les millores i l'arxiu fotogràfic.</p>

NOM DE L'ACTUACIÓ:	Divulgació i educació
<i>Membres del grup:</i>	<i>Ramon Soler, Ramon Baucells</i>
AGENTS IMPLICATS:	<ul style="list-style-type: none"> • Agricultors, ramaders i tècnics • Ajuntaments i Consorci del Lluçanès • Mitjans de comunicació (la Rella i 9 Nou)
BENEFICIARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Productors (difusió) • Consumidors (informació que reben) • Ciutadania en general (educació i sensibilització)
ACTIVITATS I ACCIONS CLAU:	<p>Divulgació i suport a les iniciatives que s'endeguin al territori.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aconseguir un espai fixe a la Rella, especial Lluçanès del 9 Nou, i intervencions puntuals en mitjans audiovisuals, més endavant (el 9 TV...) • Fires als pobles del Lluçanès: aconseguir un espai en el programa de les fires. • Incidir en l'aspecte purament educatiu i de divulgació: donar a conèixer tots els aspectes del sector primari i l'entorn natural, per tal de generar una sensibilitat i apreciació pel paisatge. • Aconseguir un grup de redacció compromès.
RECURSOS NECESSARIS:	<ul style="list-style-type: none"> • Suport tècnic per redactar els continguts per als mitjans. Possibilitat de crear comitès de redacció (incorporant els productors, per exemple). • Recursos econòmics per a la publicació (no és que se'n necessitin molts, ja que les aportacions als mitjans serien com a col·laboracions).
TEMPORALITZACIÓ:	Inici immediat, amb durada indefinida.
RESULTATS ESPERATS:	<ul style="list-style-type: none"> • Més valoració de la marca Lluçanès. • Més coneixement del territori i dels seus productes. • Grau de satisfacció de productors i consumidors (com a indicador d'èxit).

Annex: assistents a la reunió i fotos de les fitxes treballades en grup

Nom	Assisteix a la reunió en tant que...
Enric Font Font	Ajuntament Lluçà
Glòria Borralleras	Regidora Ajuntament Prats de Lluçanès
Joan Casacuberta	Associació de propietaris forestals (jubilat)
Miquel Rovira	Mas Terricabras
Ramón Baucells	Lluçanès Viu
Ramon Soler	A títol individual
Sergi Caballero	Mas Les Vinyes

Actuació: Equipaments de proximitat per a la producció local extensiva

NOM DE L'ACTUACIÓ: Facilitar la producció local extensiva

AGENTS IMPLICATS: Pugeses, Ramaders, Ramaders, Administració

ACTIVITATS I ACCIONS CLAU: Escorxador mòbil → Arotat al xai i vedelles; Obrador fix → Pensat per a elaboradors de productes càrnics i de làctics

BENEFICIARIS: Pugeses, Ramaders, Venda directa; Botiguers → Productes de proximitat

PRINCIPIS FONAMENTALS: En quins Principis fonamentals s'emmarca?

RECURSOS NECESSARIS: Recursos necessaris per fer-ho? Recursos econòmics, humans, etc.

TEMPORALITZACIÓ: Quan es podria fer? Durant quant de temps?

RESULTATS ESPERATS: Què esperem obtenir? Quins són els indicadors d'èxit?

Actuació: Abeuradors per a ramaderia extensiva i responsable amb el territori

REUNIONS SECTORIALS del Paisatge del Lluçanès		Reunió: Qui són?
<p>NOM DE L'ACTUACIÓ: <i>IN ABEURADORS PER A RAMADERIA EXTENSIVA</i></p>		
<p>AGENTS IMPLICATS: Qui ha d'intervenir? Qui ha de participar?</p> <ul style="list-style-type: none"> - ADMINISTRACIÓ - AJUNTAMENTS / ORGANS - PROPIETARIS I RAMADERES - XCT, SAREIA NATURALISTES SIBONA - RGA - CAMPESINAT (Lluçanès) 	<p>ACTIVITATS I ACCIONS CLAU Com ho farem? Descripció de l'actuació</p> <ul style="list-style-type: none"> - ANÀLISIS D'EMPLEYOS RAMADERES AMB EL TRAMPEJAMENT EN RIERES (I BEGOS) EN SECON LLOC EN BASSES - CONSULTA JURÍDICA SOBRE ÚS D'AIGUA "CORRENT" - CONSULTA ALS PROPIETARIS (CANTONS) - INSTAL·LACIÓ D'ABEURADORS AMB "TANCAMENT" DE LES POLES A PROTEGIR - ARXIU FOTOGRÀFIC DE LES MULLONES I EL PAS DEL TEMPS ↳ I MENTARI 	<p>PRINCIPIS FONAMENTALS: En quins Principis fonamentals s'emmarca?</p>
<p>BENEFICIARIS: A qui beneficiarà? A qui beneficiarà?</p> <ul style="list-style-type: none"> - RAMADERIA - BESTIAR - ÀREES AQUÀTIQUES (FAUNA I FLORA) - TURISME - PERSONES (SANTAR-SE, P.F.) 	<p>RECURSOS NECESSARIS: Què necessitem per fer-ho? Recursos econòmics, humans, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos econòmics per fer abeuradors - xarxa informàtica / divulgativa 	<p>TEMPORALITZACIÓ: Quan es podria fer? Durant quant de temps?</p> <p>En un any es podria fer</p>
		<p>RESULTATS ESPERATS: Què esperem obtenir? Quins són els indicadors d'èxit?</p> <p>Recuperació i manteniment del paisatge i vies</p>

Actuació: Divulgació i educació

REUNIONS SECTORIALS de la Carta del Paisatge del Lluçanès		Reunió: Qui són?
<p>ACTUACIÓ: <i>DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ</i></p>		
<p>AGENTS IMPLICATS: Qui ha d'intervenir? Qui ha de participar?</p> <ul style="list-style-type: none"> - AGRICULTORS, RAMADERES, TÈCNICS - CONSORCI I AJUNTAMENTS - MITJANS DE COMUNICACIÓ 	<p>ACTIVITATS I ACCIONS CLAU Com ho farem? Descripció de l'actuació</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ ACONSEGUIR UN ESPAI FIXE A LA RELLA, ESPECIAL LLUÇANÈS DEL 9 NOU, + APORTACIONS PUNTUALS EN MITJANS AUDIOVISUALS. (EL 9 TV...) ⊕ FIRES POBLES LLUÇANÈS: APORTACIÓ EN EL PROGRAMA DE LES FIRES. ⊕ INCIDIR EN L'ESPECTE PURAMENT EDUCATIU I DE DIVULGACIÓ: DE TOTS ELS ASPECTES DEL SECTOR PRIMARI I ENTORN NATURAL. + ACONSEGUIR UN GRUP DE REDACCIÓ COMPROMÈS. 	<p>PRINCIPIS FONAMENTALS: En quins Principis fonamentals s'emmarca?</p>
<p>BENEFICIARIS: A qui beneficiarà? A qui beneficiarà?</p> <ul style="list-style-type: none"> - PRODUCTORS (DIFUSIÓ) - CONSUMIDORS (INFO.) - CIUTADANIA. 	<p>RECURSOS NECESSARIS: Què necessitem per fer-ho? Recursos econòmics, humans, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - SUPORT TÈCNIC - RECURSOS ECONÒMICS PER LA PUBLICACIÓ - PRODUCTORS - ESCRITORS 	<p>TEMPORALITZACIÓ: Quan es podria fer? Durant quant de temps?</p> <ul style="list-style-type: none"> + JAICI IMMEDIAT. + DURADA INDEFINIDA.
		<p>RESULTATS ESPERATS: Què esperem obtenir? Quins són els indicadors d'èxit?</p> <ul style="list-style-type: none"> + MÉS VALORACIÓ DE LA MARCA LLUÇANÈS. + MÉS CONEIXAMENT DEL TERRITORI I DELS SEUS PRODUCTES. + GRAU DE SATISFACCIÓ DE PRODUCTORS I CONSUMIDORS

